

Novi EU pragovi u javnoj nabavi od 1. siječnja 2024. godine

Ante Loboja*

Nove financijske vrijednosti europskih pragova koje je utvrdila Europska komisija primjenjuju se od 1. siječnja 2024., izravno u svim državama članicama EU, u postupcima javne nabave koje provode naručitelji – obveznici primjene propisa o javnoj nabavi. Navedene vrijednosti europskih pragova primjenjivat će se dvije godine, dakle, zaključno do 31. prosinca 2025. godine. Autor u članku donosi detaljan prikaz novih vrijednosti europskih pragova prema vrsti naručitelja na koje se odnose, prema vrsti predmeta nabave odnosno vrsti ugovora koji se sklapa, te prema postupku ili režimu nabave.

1. Nove vrijednosti EU pragova

Europska komisija je delegiranim uredbama od 15. studenoga 2023. godine (br. 2023/2495¹; 2023/2496² i 2023/2510³) propisala nove financijske vrijednosti europskih pragova u EUR-ima, koje primjenjuju javni i sektorski naručitelji – obveznici primjene Zakona o javnoj nabavi (Nar. nov. br. 120/16, 114/2022, dalje u tekstu: ZJN 2016), u postupcima javne nabave radi sklapanja ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te kada provode projektne natječaje.

Nove financijske vrijednosti europskih pragova primjenjuje fizička ili pravna osoba ili tijelo koja nije ni javni ni sektorski naručitelj (drugi subjekt), sukladno članku 39. ZJN 2016, za sklapanje ugovora za nabavu:

1. radova koje izravno subvencionira ili sufinancira jedan ili više javnih naručitelja s više od 50 % i čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od vrijednosti europskog praga za nabavu radova, ako ti ugovori uključuju radove niskogradnje iz Priloga II. ovoga Zakona ili radove visokogradnje za bolnice, građevine namijenjene za sport, rekreaciju i odmor, školske i zgrade visokih učilišta te zgrade koje se koriste u administrativne svrhe,
2. usluga koje izravno subvencionira ili sufinancira jedan ili više javnih naručitelja s više od 50 % i čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od vrijednosti europskog praga za nabavu usluga za decentralizirane javne naručitelje i koje su u vezi s ugovorima o radovima u smislu točke 1. stavka 1. članka 39. ZJN 2016.

Nove vrijednosti europskih pragova Europska komisija je objavila u Službenom listu EU. Ove uredbe stupaju na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu EU, a primjenjuju se od 1. siječnja 2024. godine, što znači da su naručitelji obvezni primjenjivati propisane vrijednosti europskih pragova od istoga datuma.

2. Uredbe EK o izmijeni vrijednosti pragova

Odredba članka 288. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, koji uređuje pravne akte koje donose institucije EU, propisuje da „Radi izvršavanja nadležnosti Unije, institucije donose uredbe, direktive, odluke, preporuke i mišljenja. Uredba ima opću primjenu. Obvezujuća je u cijelosti i izravno se primjenjuje u svim državama članicama. Direktiva je obvezujuća, u pogledu rezultata koji je potrebno postići, za svaku državu članicu kojoj je upućena, a odabir oblika i metoda postizanja tog rezultata prepušten je nacionalnim tijelima. Odluka je u cijelosti obvezujuća. Odluka u kojoj je određeno kome je upućena, obvezujuća je samo za njih. Preporuke i mišljenja nemaju obvezujuću snagu“.

Uredbe Europske komisije kojima se propisuju nove vrijednosti europskih pragova obvezujuće su za sve države članice EU i izravno se primjenjuju u svim državama članicama, pa tako i u Republici Hrvatskoj, što znači da su obveznici primjene ZJN 2016 dužni primjenjivati propisane vrijednosti europskih pragova od istoga datuma. Navedene uredbe Komisije i Komunikacija Komisije kojom su vrijednosti Europskih pragova preračunate u nacionalne valute država članica EU čija valuta nije euro, kao valuta (Komunikacija Komisije – Odgovarajuće vrijednosti pragova iz direktiva 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU i 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (c/2023/902), objavljene su na web adresama donositelja (<https://eur-lex.europa.eu>). Također, navedene uredbe Komisije i Komunikacija Komisije objavljene su i na portalu javne nabave Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (www.javnababava.hr).

U skladu s člankom 6. stavkom 1. Direktive 2014/24/EU, Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi, Europska komisija svake dvije godine provjerava

* Ante Loboja dipl.iur., Zagreb

¹ Delegirana uredba komisije (eu) 2023/2495, od 15. studenoga 2023. o izmjeni direktive 2014/24/eu europskog parlamenta i vijeća u vezi s pravovima za ugovore o javnoj nabavi robe, radova i usluga te projektne natječaje

² Delegirana uredba Komisije (eu) 2023/2496 od 15. studenoga 2023. o izmjeni Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s pravovima za ugovore o javnoj nabavi robe, radova i usluga te projektne natječaje

³ Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2510 od 15. studenoga 2023. o izmjeni Direktive 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pragova za ugovore o javnoj nabavi robe, radova i usluga

odgovaraju li pragovi za ugovore o javnoj nabavi i projektna natjecanja, utvrđeni u članku 4. točkama (a), (b) i (c) te direktive, pragovima utvrđenima u Sporazumu o javnoj nabavi (GPA) Svjetske trgovinske organizacije (WTO). U skladu s metodom izračuna utvrđenom u GPA-u Komisija računa vrijednosti tih pragova na osnovi prosječne dnevne vrijednosti eura u smislu posebnih prava vučenja (PPV), tijekom razdoblja od 24 mjeseca koje završava 31. kolovoza koji prethodi reviziji s učinkom od 1. siječnja. Vrijednost tako revidiranih pragova zaokružuje se prema potrebi na najbližu nižu vrijednost u tisućama eura kako bi se osiguralo da se poštuju važeći pragovi predviđeni GPA-om.

Svake dvije godine, počevši od 1. siječnja 2014. Komisija određuje, u nacionalnim valutama država članica čija valuta nije euro, vrijednosti pragova navedenih u članku 4. točkama (a), (b) i (c), revidiranih u skladu sa člankom 6. stavkom 1. Direktive 2014/24/EU. Istodobno Komisija određuje vrijednost, u nacionalnim valutama država članica čija valuta nije euro.

Uvodnom izjavom broj 18 Direktive 2014/24/EU određeno je sljedeće:

„GPA se primjenjuje na ugovore iznad određenih pragova, određenih u GPA-u te izraženih u obliku posebnih prava vučenja. Pragovi utvrđeni ovom Direktivom trebali bi biti usklađeni kako bi se osiguralo da su u skladu s istovjetnim pragovima GPA-a izraženima u eurima. Također bi trebalo osigurati periodične korekcije pragova izraženih u eurima kako bi ih se prilagodilo, putem isključivo matematičke operacije, s obzirom na moguće varijacije vrijednosti eura u odnosu na ta posebna prava vučenja. Osim tih periodičnih matematičkih prilagodbi, povećanje pragova utvrđenih GPA-om trebalo bi ispitati tijekom sljedećeg kruga pregovora o njemu“.

Delegiranom Uredbom Komisije broj 2021/2495, člankom 1. izmijenjen je članak 4. stavak 1. i 2. Direktive 2014/24/EU⁴, dok je delegiranom uredbom Komisije, broj 2021/2496, člankom 1., izmijenjen članak članak 15. Direktive 2014/25/EU⁵. Rečene uredbe Komisije stupaju na snagu

⁴ „Europska komisija, uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, uzimajući u obzir Direktivu 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ, a posebno njezin članak 6. stavak 5. drugi podstavak, dana 15. studenoga 2023. godine donijela je delegirana uredba (EU) 2023/2495, kojom je propisano:

Članak 1.

Direktiva 2014/24/EU mijenja se kako slijedi:

(1) članak 4. mijenja se kako slijedi:

- (a) u točki (a) „5 382 000 EUR“ zamjenjuje se sa „5 538 000 EUR“;
- (b) u točki (b) „140 000 EUR“ zamjenjuje se sa „143 000 EUR“;
- (c) u točki (c) „215 000 EUR“ zamjenjuje se sa „221 000 EUR“;

(2) u članku 13. prvi stavak mijenja se kako slijedi:

- (a) u točki (a) „5 382 000 EUR“ zamjenjuje se sa „5 538 000 EUR“;
- (b) u točki (b) „215 000 EUR“ zamjenjuje se sa „221 000 EUR“.

Članak 2. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije. Primjenjuje se od 1. siječnja 2024. **Uredba je u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.** Sastavljeno u Bruxellesu 15. studenoga 2023.

⁵ EUROPSKA KOMISIJA, uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, uzimajući u obzir Direktivu 2014/25/EU Europskog parlamenta i

gu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije, a primjenjuju se od 1. siječnja 2024. godine.

Na isti način, delegiranom uredbom Europske komisije (EU) 2023/2510, od 15. studenoga 2023. o izmjeni Direktive 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pragova za ugovore o javnoj nabavi robe, radova i usluga, promijenjene su odgovarajuće vrijednosti europskih pragova u javnoj nabavi koji su propisani Direktivom br. 2009/81/EZ („direktiva o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti“).

Također, istodobno je donesena Komunikacija Komisije c/2023/902, kojom se odgovarajuće vrijednosti pragova iz direktiva 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU i 2009/81/EU Europskog parlamenta i Vijeća, preračunavaju u nacionalne valute onih država članica koje nemaju euro kao valutu (bugarski lev; češka kruna; danska kruna; mađarska forinta; poljski zloti; rumunjski leu; švedska kruna).

3. Procijenjena vrijednost nabave

Zakon o javnoj nabavi (Nar. nov. br. 120/16, 114/22, dalje: ZJN 2016), u članku 16. stavku 1. propisuje da procijenjena vrijednost nabave mora biti valjana određena u trenutku početka postupka javne nabave. Naručitelj je obavezan u **obavijesti javne nabave** navesti procijenjenu vrijednost nabave. Način izračunavanja procijenjene vrijednosti nabave ne smije se koristiti s namjerom izbjegavanja primjene ZJN 2016 ili odredaba Zakona koje se primjenjuju na nabavu male, odnosno velike vrijednosti. Također, nabava se ne smije dijeliti s namjerom izbjegavanja primjene ZJN 2016 ili odredaba istoga Zakona koje se primjenjuju na nabavu male, odnosno velike vrijednosti. Isto je sankcionirano kao prekršaj člankom 443. stavkom 1. točke 2. ZJN 2016.

Ovisno o iznosu procijenjene vrijednosti predmeta nabave, naručitelj primjenjuje odgovarajuća pravila postupka. Dakle, iznos procijenjene vrijednosti nabave će, u svakom konkretnom slučaju provedbe postupka javne nabave, odrediti: **1. treba li naručitelj primijeniti odredbe ZJN 2016, ili će, ako se radi o vrijednostima nabave koje su manje od vrijednosti (nacionalnih) pragova iz članka 12. stavka 1. ZJN 2016 (26.540,00 eura za robu/usluge, odnosno 66.360,00 eura za radove), primijeniti pravila za jednostavnu nabavu, temeljem općeg akta naručitelja; 2. treba li naručitelj primijeniti pravila koja ZJN 2016 propisuje za nabavu velike vrijednosti odnosno 3. treba li naručitelj primijeniti odredbe ZJN 2016 koje se odnose na nabavu male vrijednosti.**

Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ, a posebno njezin članak 17. stavak 4. drugi podstavak, dana 15. studenoga 2023. godine donijela je delegiranu uredbu (EU) 2023/2496. Rečenom Uredbom Komisije propisano je sljedeće: **Članak 1. –** Članak 15. Direktive 2014/25/EU (sektorska direktiva) mijenja se kako slijedi:

- 1. u točki (a) „431 000 EUR“ zamjenjuje se sa „443 000 EUR“;
- 2. u točki (b) „5 382 000 EUR“ zamjenjuje se sa „5 538 000 EUR“.

Izračun procijenjene vrijednosti nabave temelji se na ukupnom iznosu, bez poreza na dodanu vrijednost (PDV). Pri izračunu procijenjene vrijednosti nabave naručitelj mora uzeti u obzir ukupnu vrijednost nabave, koja uključuje sve opcije i moguća obnavljanja ugovora.

Dakle, naručitelj će najprije sukladno odredbi članka 203. ZJN 2016, primjenjujući objektivne kriterije, odrediti predmet nabave („... na način da predstavlja njegovu tehničku, tehnološku, oblikovnu, funkcionalnu i/ili drugu objektivno odredivu cjelinu“). Ako je predmet nabave podijeljen na više grupa, kao procijenjena vrijednost nabave uzima se ukupna procijenjena vrijednost svih tih grupa predmeta nabave. Na odvojenu nabavu pojedine grupe predmeta nabave primjenjuju se ona pravila koja vrijede za ukupnu procijenjenu vrijednost predmeta nabave.

Iznimno, ako je predmet nabave velike vrijednosti podijeljen na više grupa, na odvojenu nabavu pojedine grupe ili grupa predmeta nabave, ako zbrojena procijenjena vrijednost tih grupa ne prelazi 20 % ukupne procijenjene vrijednosti svih grupa predmeta nabave, mogu se primijeniti pravila koja vrijede za:

1. nabavu male vrijednosti, ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa za robu ili usluge manja od 80.000,00 eura, odnosno za radove manja od 1 milijun eura, ili **2. jednostavnu nabavu**, ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa predmeta nabave manja od pragova za primjenu ZJN 2016.

Također, ako je predmet nabave male vrijednosti podijeljen na više grupa, na odvojenu nabavu pojedine grupe ili grupa predmeta nabave mogu se primijeniti pravila koja vrijede za jednostavnu nabavu:

1. ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa predmeta nabave manja od pragova za primjenu ZJN 2016, i 2. ako zbrojena procijenjena vrijednost tih grupa ne prelazi 20% ukupne procijenjene vrijednosti svih grupa predmeta nabave.

4. Procijenjene vrijednosti nabave na koje se ZJN 2016 ne primjenjuje – jednostavna nabava

ZJN 2016 „utvrđuje pravila o postupku javne nabave koji provodi javni ili sektorski naručitelj, ili drugi subjekt u slučajevima određenim ovim Zakonom, radi sklapanja ugovora o javnoj nabavi robe, radova ili usluga, okvirnog sporazuma te provedbe projektnog natječaja“ (članak 1. stavak 1.). Zakon kao postupke javne nabave propisuje otvoreni postupak, ograničeni postupak, natjecateljski postupak uz pregovore (za javne naručitelje), pregovarački postupak s prethodnom objavom (za sektorske naručitelje), partnerstvo za inovacije i pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje, natjecateljski dijalog, te posebne režime nabave (pravila o javnoj nabavi za društvene i druge posebne usluge i projektni natječaji).

Sukladno članku 12. stavku 1. ZJN 2016, isti Zakon ne primjenjuje se na nabavu ispod nacionalnog praga:

1. na nabavu robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura

i radova procijenjene vrijednosti manje od 66.360,00 eura,

2. na nabavu u diplomatskim misijama i konzularnim uredima RH u inozemstvu, a) robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 126.080,00 eura, b) radova procijenjene vrijednosti manje od 530.80,00 eura tj. na jednostavnu nabavu.

Jednostavna nabava je nabava do vrijednosti pragova iz članka 12. stavka 1. ZJN 2016. Pravila, uvjete i postupke jednostavne nabave utvrđuje naručitelj općim aktom, uzimajući u obzir načela javne nabave te mogućnost primjene elektroničkih sredstava komunikacije.

Naručitelj je obavezan opći akt o jednostavnoj nabavi te sve njegove kasnije promjene objaviti na internetskim stranicama. Shodno tome, svaki je subjekt kao naručitelj, ovisno o svojim poslovima i potrebama te uvažavajući i druge specifičnosti, ovlašten samostalno svojim općim aktom uređivati pitanja tih nabava. Tim aktom se u osnovi definira procedura nabave i postupanje naručitelja u izvršenju nabava ispod nacionalnog praga na koje se ZJN 2016 ne primjenjuje. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, kao žalbeno tijelo koje rješava u postupcima javne nabave, nije nadležna za rješavanje o žalbama na postupke jednostavne nabave, koje naručitelj provodi sukladno općem aktu o jednostavnoj nabavi, te se po eventualno izjavljenim žalbama redovito oglašava nenadležnom i odbacuje takve žalbe.

Treba napomenuti da izmjena europskih pragova nabave, o kojoj je riječ u ovom tekstu, ne utječe na financijske pragove za nabavu robe i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura, odnosno za nabavu radova do 66.360,00 eura („nacionalni prag“).

Pragovi jednostavne nabave se ne mijenjaju, odnosno ostaju isti, jer se radi o nacionalnoj odredbi koja obuhvaća određene vrijednosti nabave koje nisu obuhvaćene europskim pravilima.

5. Europski pragovi – nabava velike vrijednosti

Sukladno odredbi članka 13. stavka 1. ZJN 2016, nabava velike vrijednosti je nabava čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od vrijednosti europskih pragova iz članka 4. Direktive 2014/24/EU i članka 15. Direktive 2014/25/EU, ovisno o vrsti naručitelja i vrsti ugovora.

Europska komisija je sukladno članku 6. stavku 5. Direktive 2014/24/EU ovlaštena donositi delegirane akte, u skladu s člankom 87. iste Direktive radi revidiranja europskih pragova. Isto ovlaštenje Komisija ima i u sektorskoj direktivi, broj 2014/25/EU. Također, svake dvije godine Komisija određuje vrijednosti u nacionalnim valutama država članica čija valuta nije euro.

U uvodnoj izjavi broj 1., „klasične“ Direktive 2014/24/EU, navodi se sljedeće obrazloženje za određivanje financijskih pragova za njenu primjenu, odnosno za primjenu pravila o javnoj nabavi:

„Dodjela javnih ugovora od strane ili u ime nadležnih tijela država članica mora biti u skladu s načelima Ugovora o

funkcioniranju Europske unije (UFEU), pogotovo s načelom slobodnog kretanja robe, slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga, kao i s **načelima** koja iz toga proizlaze, poput načela jednakog postupanja, zabrane diskriminacije, međusobnog priznavanja, proporcionalnosti i transparentnosti. Međutim, u slučaju javnih ugovora iznad određene vrijednosti (tj. „europskih pragova“), trebalo bi sastaviti odredbe za koordinaciju postupaka nacionalne nabave, kako bi se osiguralo da ta načela ostvaruju praktični učinak te da se pri javnoj nabavi potiče tržišno natjecanje“.

U tom smislu države članice za vrijednosti nabave koje su jednake ili veće od europskih pragova, propisuju pravila kojima se reguliraju postupci javne nabave, koji imaju za cilj sklapanje ugovora ili okvirnog sporazuma. Kada je u pitanju hrvatski Zakon o javnoj nabavi, ista pravila vrijede i za postupke javne nabave velike i male vrijednosti, uz neke iznimke.

Iznimke se odnose na rokove za dostavu ponuda i zahtjeva za sudjelovanje; zatim na rokove za podnošenje zahtjeva za dodatne informacije, objašnjenje ili izmjene u vezi s dokumentacijom o nabavi, kojeg gospodarski subjekti mogu postaviti tijekom roka za dostavu ponuda/zahtjeva za sudjelovanje; kod rokova za odgovor, dodatne informacije i objašnjenja, koji naručitelj stavlja na raspolaganje gospodarskim subjektima, kod obveze objavljivanja obavijesti o javnoj nabavi u Službenom listu EU. Iznimka također postoji u pogledu obveze naručitelja da zahtjeva ažurirane popratne dokumente od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu, jer je obveza traženja dokumenata propisana samo za postupke javne nabave velike vrijednosti, dok je isto opcija za naručitelja u postupcima male vrijednosti, i sl.)

6. Nabava male vrijednosti

Nabava male vrijednosti je nabava čija je procijenjena vrijednost manja od europskih pragova. Prema zakonskom okviru propisanom u ZJN 2016, nabava male vrijednosti je nabava koja je veća od iznosa pragova za **jednostavnu nabavu** iz članka 12. ZJN 2016, a **manja od vrijednosti europskih pragova**. Ta vrijednost ne uključuje PDV. Za ove vrijednosti nabave naručitelji su obvezni objaviti obavijesti javne nabave u EOJN RH, te mogu, ali nisu obvezni objavljivati objave javne nabave u Službenom listu EU (TED).

Člankom 298. stavkom 1. ZJN 2016 propisani su razlozi za poništenje postupka javne nabave, a to su između ostaloga: 1. *ako postanu poznate okolnosti zbog kojih ne bi došlo do pokretanja postupka javne nabave, da su bile poznate prije*, 2. *ako postanu poznate okolnosti zbog kojih bi došlo do sadržajno bitno drukčije obavijesti o nadmetanju ili dokumentacije o nabavi, da su bile poznate prije*, 3. *ako nije dostavljen nijedan zahtjev za sudjelovanje*, 4. *ako nema niti jednog sposobnog natjecatelja*, 5. *ako nije pristigla nijedna ponuda*, 8. *ako nakon isključenja ponuditelja ili odbijanja ponuda ne preostane nijedna valjana ponuda*, 6. *ako je cijena najpovoljnije ponude veća od procijenjene vrijednosti nabave, osim ako javni naručitelj ima ili će imati osigurana sredstva*, i sl.

Jedan od razloga za poništenje postupka javne nabave vezan je za iznose europskih pragova, pa u tom smislu, *ako je cijena svih ponuda u postupku javne nabave male vrijednosti jednaka ili veća od pragova za nabavu velike vrijednosti (osim ako su u postupku javne nabave primijenjena pravila koja vrijede za nabavu velike vrijednosti)*, javni naručitelj je obavezan poništiti postupak javne nabave. Dakle, radit će se primjerice o situaciji kada je naručitelj, nakon istraživanja, odnosno prethodne analize tržišta, procijenio vrijednost predmeta nabave kao nabavu male vrijednosti, te je obavijest javne nabave objavio samo u EOJN RH, a ne i u Službenom listu EU. No, ako je naručitelj u opisanom primjeru objavio poziv na nadmetanje u EOJN RH i u Službenom listu EU, te je primijenio i ostala pravila koja vrijede za nabavu velike vrijednosti, neće morati poništiti postupak javne nabave iz navedenog razloga.

7. Vrijednosti europskih pragova prema vrsti naručitelja

Odredbom članka 6. ZJN 2016 određeni su javni naručitelji, a to su:

1. Republika Hrvatska, odnosno državna tijela Republike Hrvatske, te **decentralizirani javni naručitelji**; 2. jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, 3. tijela javnog prava i 4. udruženja koje je osnovalo jedno ili više tijela, odnosno naprijed navedenih naručitelja.

Tijela javnog prava su subjekti koji ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

1. *imaju pravnu osobnost*, 2. *osnovani su posebno u svrhu zadovoljavanja potreba u općem interesu, koje nemaju industrijski ili trgovački značaj*, i 3. *u iznosu većem od 50 % financira ih javni naručitelj ili su podložna upravljačkom nadzoru od strane javnog naručitelja ili je više od polovine članova njihovih upravnih, upravljačkih ili nadzornih tijela imenovao javni naručitelj*.

U tom smislu, novi europski pragovi za **javne naručitelje**, koji se primjenjuju od 1. siječnja 2024., ovisno o vrsti naručitelja, su sljedeći:

1. Republika Hrvatska odnosno državna tijela Republike Hrvatske primjenjuju europski prag nabave od 143.000,00 EUR, za ugovore o javnoj nabavi robe, usluga i projektne natječe, a 5.538.000,00 EUR, za ugovore o javnim radovima;
2. jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe (tj. **decentralizirani javni naručitelji**), primjenjuju europski prag nabave od 221.000,00 EUR, za ugovore o javnoj nabavi robe, usluga i projektne natječe, a 5.538.000,00 EUR, za ugovore o javnim radovima;

Za ugovore koje sklapaju subjekti koji nisu naručitelji u smislu ZJN 2016 a koje javni naručitelji subvencioniraju ili sufinanciraju, europski prag nabave je 221.000,00 EUR, za ugovore o uslugama a 5.538.000,00 EUR, za ugovore o javnim radovima.

Europski pragovi za **sektorske naručitelje**, koji se primjenjuju od 1. siječnja 2024. su sljedeći:

1. 443.000,00 EUR za ugovore o javnoj nabavi robe i usluga;
2. 5.538.000,00 EUR, za ugovore o javnim radovima.

8. Ugovori o javnim uslugama za društvene i druge posebne usluge

ZJN 2016 pristupa uređenju ugovora o javnim uslugama na tri različita načina. Naime, tri su različita režima prema kojima naručitelji postupaju kod nabave usluga. To su: **1.** usluge izuzete od primjene ZJN 2016, **2.** usluge u redovnom režimu nabave, te **3.** društvene i druge posebne usluge.

Za usluge koje su izuzete od primjene Zakona (npr. usluge istraživanja i razvoja – članak 30. stavak 1. točka 17.; usluge koje javni naručitelj ili udruženje javnih naručitelja pružaju na osnovi isključivog prava utemeljenog na zakonu, podzakonskom propisu ili drugom objavljenom aktu uprave koji su u skladu s Ugovorom o funkcioniranju EU – članak 30. stavak 1. točka 15.; usluge arbitraže i mirenja – članak 30. stavak 1. točka 4.; i sl.) naručitelji nisu obvezni prije sklapanja ugovora o nabavi tih usluga provoditi postupke javne nabave propisane ZJN 2016.

Za nabavu usluga u redovnom režimu nabave primjenjuju se sve odredbe ZJN 2016. Postupak javne nabave ovih usluga ni po čemu se ne razlikuje od postupka nabave robe ili radova. Dakle, ovisno o procijenjenoj vrijednosti nabave tih usluga naručitelji su obvezni primjenjivati odgovarajuće odredbe ZJN 2016, za velike ili male vrijednosti nabave.

Društvene i druge posebne usluga ZJN 2016 stavlja pod poseban režim nabave (članci 323. – 325. ZJN 2016). Detaljan popis ovih usluga nalazi se u **Prilogu X.** ZJN 2016, a to su:

- zdravstvene, društvene i povezane usluge,
- administrativne, društvene, obrazovne, zdravstvene usluge i usluge vezane uz kulturu,
- usluge obveznog socijalnog osiguranja, osim ako se radi o gospodarskim uslugama od općeg interesa, s obzirom na to da su države članice slobodne organizirati pružanje obveznih društvenih usluga ili drugih usluga, kao usluge od općeg interesa ili kao gospodarske usluge od općeg interesa,
- usluge vezane uz naknade,
- poštanske usluge,
- hotelijerske i ugostiteljske usluge,
- pravne usluge, u mjeri u kojoj nisu izuzete na temelju čl. 29. st. 1. t. 5.–9. Zakona,
- istražiteljske usluge i usluge u području sigurnosti, i sl.

Europski pragovi za nabavu društvenih i drugih posebnih usluga su: 750.000,00 EUR-a, za javne naručitelje, te 1.000.000,00 EUR, za sektorske naručitelje. Za nabavu društvenih i drugih posebnih usluga također vrijedi nacionalni prag od 26.540,00 eura, kao vrijednosni prag od kojeg je naručitelj obvezan primijeniti ZJN 2016. Od tog iznosa do iznosa europskog praga je nabava male vrijednosti za koju su naručitelji obvezni objaviti obavijesti javne nabave u EOJN RH (te fakultativno i u Službenom listu EU), a za vrijednosti koje su jednake ili veće od europskog praga u Službenom listu EU i u EOJN RH.

9. Zaključno

Nove financijske vrijednosti europskih pragova koje je propisala Europska komisija primjenjuju se izravno u svim državama članicama EU, u postupcima javne nabave koje provode javni i sektorski naručitelji, te fizička ili pravna osoba ili tijelo koje nije ni javni ni sektorski naručitelj (drugi subjekt), sukladno članku 39. ZJN 2016, od 1. siječnja 2024. godine. Navedene uredbe, pa tako i propisane vrijednosti europskih pragova, ostaju na snazi dvije godine, dakle, zaključno do 31. prosinca 2025. godine.

Tablica: EU pragovi prema vrsti naručitelja, vrsti predmeta nabave te postupku/režimu nabave

		Vrsta predmeta nabave	Prag (€)
Odvojena nabava grupe/grupa predmeta nabave		Roba i usluge	80.000,00 €
		Radovi	1.000.000,00 €
Javni naručitelji:	RH odnosno državna tijela RH	Roba/usluge/projektni natječaji	143.000,00 €
	JLP(R)S i tijela javnog prava iz čl. 6. st.1. toč 3. ZJN 2016 i njihova udruženja	Roba/usluge/projektni natječaji	221.000,00 €
		Radovi	5.538.000,00 €
Sektorski naručitelji:		Roba/usluge/projektni natječaji	443.000,00 €
		Radovi	5.538.000,00 €
Društvene i druge posebne usluge	Javni naručitelji		750.000,00 €
	Sektorski naručitelji		1.000.000,00 €
Nabava za potrebe obrane i sigurnosti		Roba/usluge	443.000,00 €
		Radovi	5.538.000,00 €
Ugovori koje subvencioniraju (ili sufinanciraju) javni naručitelji - čl. 39 ZJN 2016		Usluge	221.000,00 €
		Radovi	5.538.000,00 €